

Over de toekomst van de ringcentrale.

Arie van Noordwijk

Wellicht heeft u gehoord dat er op het moment een reorganisatie plaatsvindt op het Nederlands Instituut voor Oecologisch Onderzoek, het instituut waartoe de Nederlandse Ringcentrale behoort. Deze reorganisatie betreft ook de Ringcentrale en heeft ook daar personele consequenties. Aangezien de reorganisatie nog aan de gang is, is nog niet precies duidelijk welke. Met name de financiering van een deel van het werk zal moeten veranderen. Het gedeelte dat anders dan via de bijdrage van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen gefinancierd wordt, zal moeten stijgen van ongeveer 10 % van het totaal nu, naar ongeveer 20 % voor een gelijkblijvende ringcentrale of naar 30 % van de totale kosten voor optimale ringcentrale. Daarin is behoefte aan een extra projectenmedewerker om de voorgenomen plannen goed uit te voeren. In dit laatste geval praten we over ongeveer fl 150.000.- per jaar uit andere bronnen dan de KNAW. Dit is een verandering die al gaande was, maar het tempo waarin zich ontwikkelingen voltrekken is verhoogd.

Het heeft weinig zin om u te vermoeien met al te veel details over de reorganisatie, die is nog bezig en veel zaken zijn nog niet definitief. Wat echter wel belangrijk is, is een algemene herbezinning en herformulering van de taak van het instituut NIOO: Het doen van fundamenteel onderzoek op het gebied van de oecologie, waaraan hoge kwaliteitseisen worden gesteld. Voor zover de ringcentrale gefinancierd wordt door gelden van de KNAW zijn fundamentele onderzoeksresultaten het produkt waarvoor enkele tonnen per jaar aan belastinggelden in de RC worden gestoken, dit geldt voor zowel voor het verleden als voor de toekomst. Die onderzoeksresultaten zijn het produkt op grond waarvan beoordeeld kan en zal worden of dat geld goed besteed wordt. De ringers leveren daarvoor het half-fabrikaat, het eindprodukt moet worden geleverd door onderzoekers, zowel binnen het NIOO, als daarbuiten. De dienstverlening van de ringcentrale aan onderzoekers buiten het NIOO valt, voor zover het fundamenteel onderzoek betreft, binnen de KNAW opdracht, voor zover het onderzoek op toepassing is gericht, b.v. ten

behoefte van natuur en milieubehoud, dient dit betaald te worden uit andere bronnen. Deze lijn van denken is reeds uitgezet in het beleidsrapport "In Volle Vlucht" en deze lijn van denken wordt nu nog eens uitdrukkelijk van hogerhand onderstreept.

Kan de ringcentrale een bijdrage leveren aan fundamenteel oecologisch onderzoek? Met andere woorden: Zijn er belangrijke fundamentele oecologische vragen waarin de RC en de ringers een rol kunnen spelen? Ja, er zijn 2 belangrijke vragen waar wij dingen kunnen die niemand anders zo goed kan, namelijk op het gebied van dispersie en op het gebied van het bestuderen van variatie in overleving. Dit vraagt wel veranderingen in het ringwerk. Dit vraagt veranderingen van u. Voor een belangrijk deel bent u in de afgelopen jaren al enorm aan het veranderen geweest, de invoering van de verschillende POOT-versies bij voorbeeld. Voor het eerst is het dit jaar mogelijk om ook alle eigen vangsten in Uw PC op te nemen en op de RC te gaan verwerken. Dit is bepaald geen kleinigheid. Was het eindprodukt van het ringwerk in de afgelopen jaren een 6 á 10 duizend terugmeldingen per jaar, er waren tot en met oktober 1993 al meer dan 32.000 meldingen verwerkt !! Daaronder bevindt zich een groot aantal vangsten uit 1993 van nog levende vogels. Dat betekent dat het rendement van het ringen in termen van bruikbare gegevens verdrievoudigd is !!

In het beleidsplan werd al aangekondigd dat het ringwerk meer in projectvorm gegoten ging worden. In 1992 zijn we heel voorzichtig van start gegaan met het boerenzwaluwen-project. In 1993 hebben we een voorzichtige start gemaakt richting constant effort sites en met populatie-studies aan hollenbroeders. In 1994 willen we met de roofvogel en uilen-ringers gaan praten om bij het ringen van de pullen ook de broedvogels te identificeren. Wellicht kunnen we in de toekomst nog meer projecten ontwikkelen.

Het gemeenschappelijke aan al deze projecten is dat het a) broedvogels betreft en dat b) de vangsten of het vaststellen van de identiteit van broedvogels het belangrijke element is. Dit betekent echter niet, dat trek helemaal verdwijnt. In het kader van het door de European Science Foundation gesubsidieerde onderzoeksproject naar de trek van een dertigtal in West Afrika overwinterende zangvogelsoorten zullen ook

enkele Nederlandse ringgroepen meedoen.

Verder hopen we binnenkort te onderzoeken of we als ringcentrale samen met het Centraal Bureau voor de Statistiek een milieustatistiek met overlevingsgetallen van vogels kunnen gaan opzetten.

Samengevat: er komen nog verdere grote veranderingen, maar er zijn ook grote mogelijkheden om samen als ringers en ringcentrale dingen te doen die niemand anders kan, die mogelijkheden moeten we in de komende jaren gaan benutten !